

ساخت سنگ‌های آذرین

دانشگاه شهید بهشتی

و

مرکز پژوهشی زمین‌شناسی پارس
(آرین زمین)

دکتر منصور قربانی

ساخت سنگ‌های آذرین

1. مقدمه

- ساخت به ویژگی‌هایی از سنگ‌های آذرین گفته می‌شود که در صحرا نمود دارد و یا با چشم غیر مسلح به خوبی دیده می‌شود و قابل مطالعه و بررسی است .
- به عبارت دیگر، به شکل و نمود سنگ آذرین و رابطه آنها با سنگ‌های فراگیر در صحرا، ساخت گفته می‌شود.
- با توجه به اینکه ساخت سنگ‌های درونی و خروجی بسیار متفاوت است در اینجا سعی می‌شود ساخت‌های سنگ‌های درونی و خروجی از هم تفکیک و توصیف شوند.

ساخت سنگ‌های آذرین

2. انواع ساخت‌ها

□ ساخت‌های سنگ‌های آذرین درونی

□ ساخت‌های سنگ‌های آذرین خروجی

ساخت سنگ‌های آذرین

2. انواع ساخت‌ها

□ ساخت‌های سنگ‌های آذرین درونی

➤ ساختارهایی که در آن توده نفوذی، سنگ میزبان و یا سنگ‌های فراگیر را

قطع می‌کند. مانند باتولیت، استوک، توده‌های نفوذی قیفی‌شکل،

کمپلکس‌های حلقوی و انواع دایک‌ها.

➤ ساختارهایی که توده نفوذی، سنگ میزبان و یا سنگ‌های فراگیر را قطع

نمی‌کنند و تقریباً به موازات لایه‌بندی سنگ میزبان تزریق می‌شوند. مانند

سیل‌ها، لاکولیت‌ها، فاکولیت‌ها و لوپولیت‌ها.

ساخت سنگ‌های آذرین

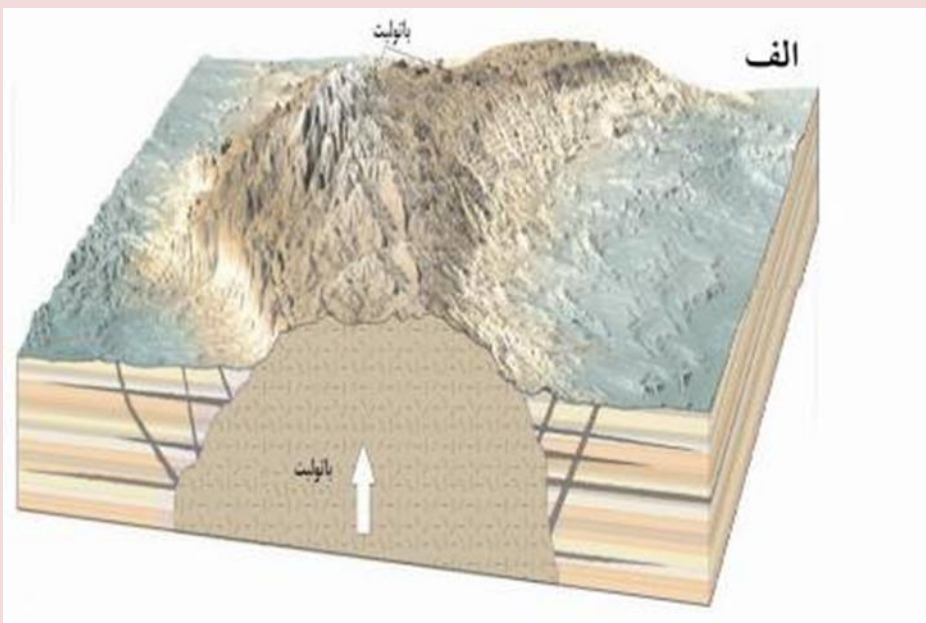
2. انواع ساخت‌ها

□ ساخت‌های سنگ‌های آذرین درونی

➤ **باتولیت**

□ باتولیت‌ها توده‌های نفوذی بزرگ آذرین می‌باشند که وقتی صحبت از سنگ‌های آذرین درونی می‌شود، بیشتر نمود.

□ باتولیت‌ها دارای ابعاد متفاوت هستند. معمولاً وسعت سطحی آنها بیش از ۱۰۰ کیلومتر مربع است

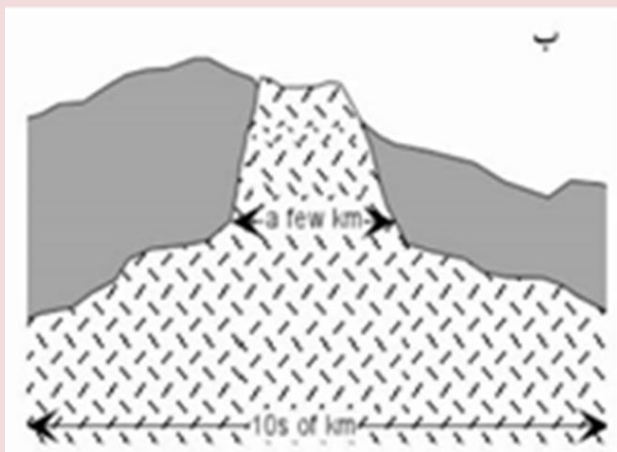
ساخت سنگ‌های آذرین

2. انواع ساخت‌ها

□ ساخت‌های سنگ‌های آذرین درونی

➤ استوک

□ استوک به توده‌های نفوذی کوچکی اطلاق می‌شود که ابعاد آنها حدود ۱۰ کیلومتر مربع است ولی اغلب آنها ابعادی کوچک‌تر از ۱۰ کیلومتر مربع دارند.

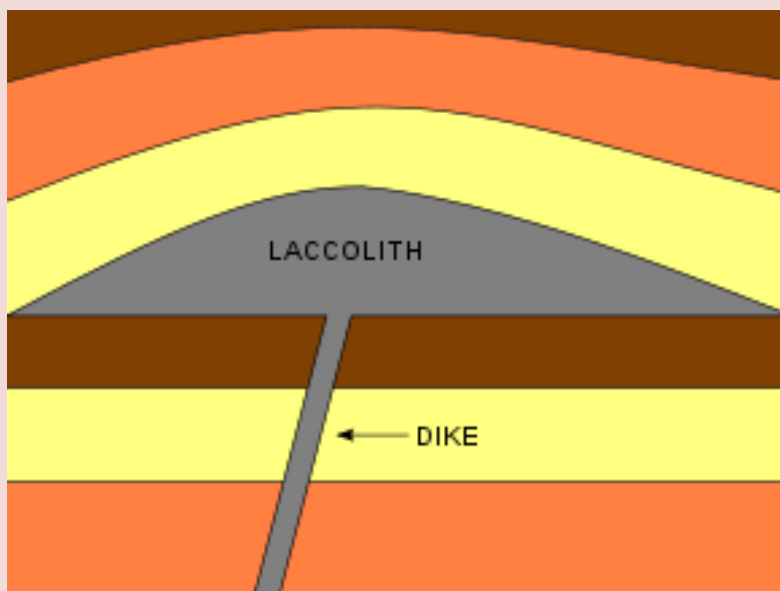

ساخت سنگ‌های آذرین

2. انواع ساخت‌ها

□ ساخت‌های سنگ‌های آذرین درونی

➤ دایک‌ها

□ این گروه شامل تمام توده‌های نفوذی که در هنگام نفوذ حالت عمودی یا تقریباً عمودی دارند، می‌باشد. دایک‌ها از نظر ضخامت متفاوت‌اند و از چند میلیمتر تا چندین صدمتر تغییر می‌کنند، ولی به‌طور متوسط می‌توان ضخامت آنها را بین کسری از یک متر تا یک کیلومتر در نظر گرفت

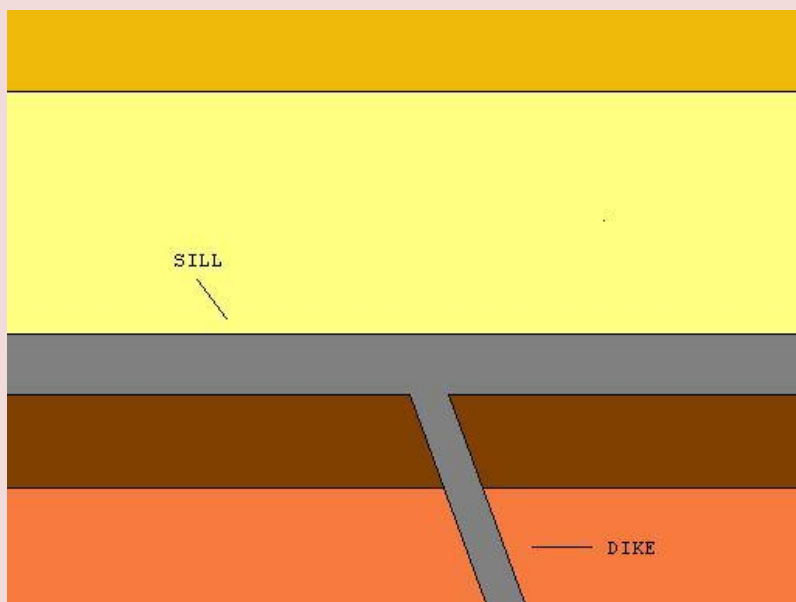
ساخت سنگ‌های آذرین

2. انواع ساخت‌ها

□ ساخت‌های سنگ‌های آذرین درونی

➤ سیل

□ فرم سه‌بعدی یک سیل شبیه به دایک است، با این تفاوت که از نظر وضعیت استقرار و جایگزینی نسبت به سنگ‌های میزبان، با دایک فرق دارد

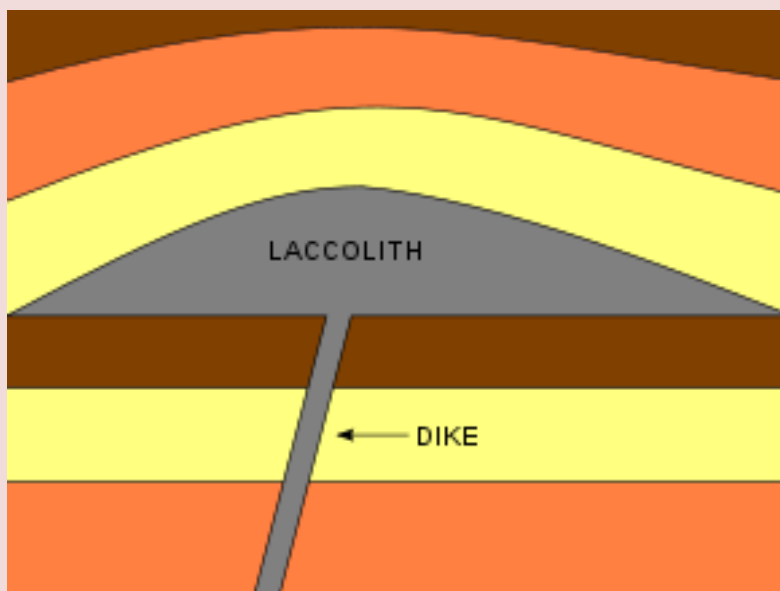

ساخت سنگ‌های آذرین

2. انواع ساخت‌ها

□ ساخت‌های سنگ‌های آذرین درونی

➤ لاکولیت

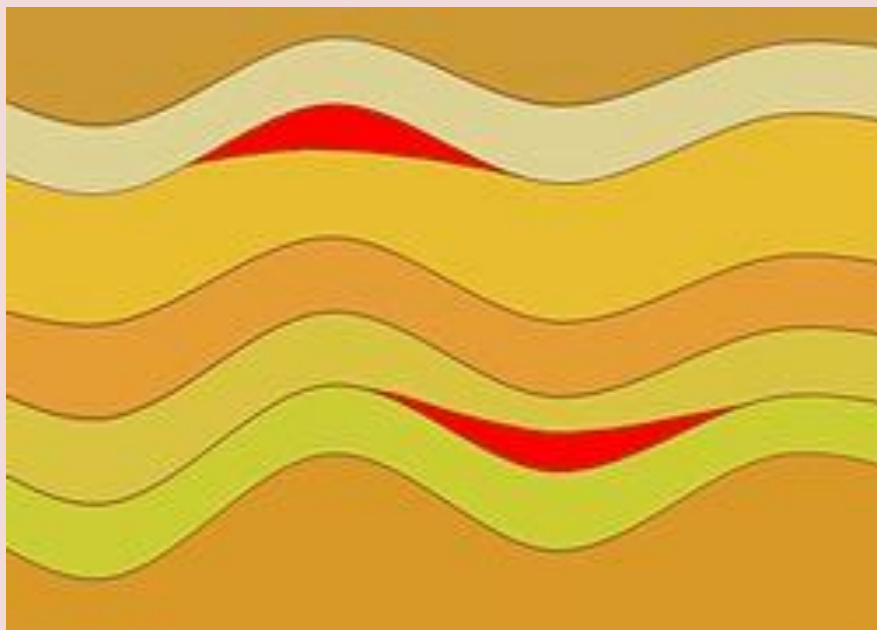
□ لاکولیت جزو توده‌های نفوذی عدسی شکل بوده و هنگامی تشکیل می‌شوند که نفوذ ماگمای غلیظ در امتداد سطوح ضعیف سنگ میزبان انجام شده و قوسی کردن لایه‌های فوقانی توده نفوذی را باعث گردد

ساخت سنگ‌های آذرین

2. انواع ساخت‌ها

□ ساخت‌های سنگ‌های آذرین درونی

➤ فاکولیت

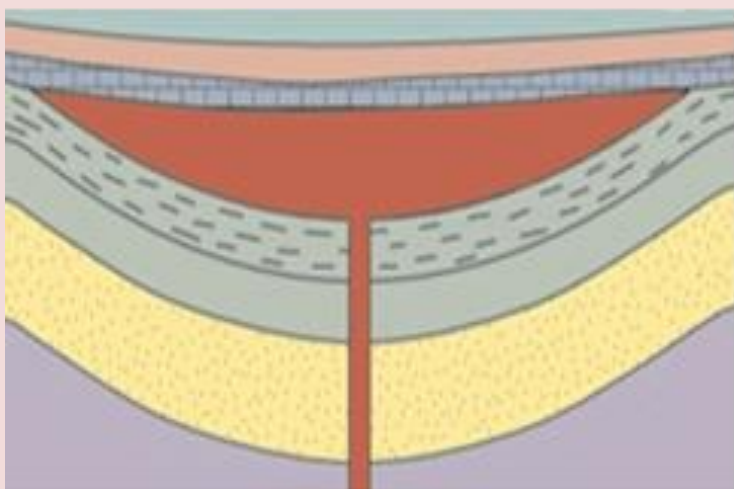
□ این اصطلاح به توده‌های نفوذی عدسی‌شکل از نوع محدب-مقعر که در هسته یک تاقدیس واقع است، اطلاق می‌شود.

ساخت سنگ‌های آذرین

2. انواع ساخت‌ها

□ ساخت‌های سنگ‌های آذرین درونی

➤ لوپولیت

□ این نوع توده‌های نفوذی، عکس حالت فاکولیت‌ها را نشان می‌دهند زیرا آنها نیز شکل محدب-مقعر دارند منتها طرف محدب آنها به طرف پایین است.

ساخت سنگ‌های آذرین

2. انواع ساخت‌ها

□ ساخت‌های سنگ‌های آذرین خروجی

➤ ساخت حفره‌دار

➤ ساخت متراکم

➤ ساخت مطبق یا جهت یافته

➤ ساخت برشی

با سپاس